

Klima školy

Klima školní třídy

- ▶ Na co si vzpomenete ze své základní školy?
- ▶ „Když jsem šla do první třídy, nezbylo na mě místo u žádné holčičky (nastupovalo nás 5 a já byla lichá)...nepřipadalo v úvahu sednout si vedle kluka. Ani nevím jak to dopadlo, ale vždycky když si na to vzpomenu, tak mě mrzí, že si z prvního školního dne pamatuju jen toto...“
- ▶ Jak by jste definovali klima školy a klima školní třídy (definice ve skupinách)?
- ▶ Projdi si definice. Do jaké míry odpovídají Tvému přemýšlení o klimatu školy?
- ▶ Zadání úkolu - WEBOVÁ PREZENTACE ŠKOL

Klima školy

- ▶ Klima školy
- ▶ Prostředí školy
- ▶ Typy klimatu školy
- ▶ Psychosociální klima školy
- ▶ Klima školní třídy
- ▶ Kultura školy

Klima školy

- ▶ Jiří Mareš (in Ježek, S. , 2003) se domnívá, že klima školy je jev subjektivně vnímaný, prožívaný a hodnocený, dlouhodobého charakteru a dynamicky se měnící v čase, na jehož vzniku, fungování a proměnách se podílejí: vedení školy, učitelův sbor, učitelé jako skupiny a jednotlivci, školní třídy, žáci jako skupiny a jednotlivci, ostatní pracovníci školy (výchovný poradce, školní psycholog, školní speciální pedagog, administrativní pracovníci školy, techničtí pracovníci školy), rodiče, představitelé státní správy, která zodpovídá za školství, představitelé komunity, v níž škola funguje.

Prostředí školy

- ▶ Grecmanová (2004) [Vliv prostředí školy na její klima](#)
- ▶ „Mezi prostředím a klimatem je totiž velmi úzký vztah a mnoho souvislostí.“
„Prostředí představuje objektivní realitu, která se odráží v subjektivním vnímání, prožívání a hodnocení lidí , kteří jsou jeho součástí.“
„...živná půda pro určité klima“
„...skupina faktorů (bytostí, podmínek, jevů a procesů), které člověka v průběhu jeho života obklopují, mají pro něho význam a hodnotu, je s nimi v interakci.“

Typy školního klimatu dle Grecmanové a kol. (2012)

- ▶ F. Oswald a kol. (1989) vymezil dle klasických výchovných stylů tyto typy klimatu školy:
- ▶ Autoritativní klima školy (funkčně orientované klima) - špatné vztahy uč.-žák, izolovanost spolužáků, konkurenční boj, strach ze školy, tlak na výkonnost.
- ▶ Demokratické klima školy (sociálně-integrativní klima) - charakteristické tolerancí učitelů k žákům, pozitivní vztahy učitelů s žáky i s vedením...
- ▶ Liberální klima školy (distanční klima) - negativní vztahy mezi uč. a žáky, výrazně dobré vztahy mezi spolužáky, malá angažovanost učitelů, negativní hodnoty ve vztazích uč.-vedení.

Klima školy ovlivňuje (J. Mareš, 2004 a Grečmanová a kol., 2012) :

- ▶ Charakteristiky aktérů (sociální, zdravotní, pedagogické, psychologické)
- ▶ Úspěšnost fungování instituce jako celku (tj. průběhové charakteristiky)
- ▶ Kvalitu výstupů instituce (tj. výstupní charakteristiky krátkodobého i dlouhodobého rázu).
- ▶ Příznivé klima školy prospívá žákům i rodičům, ovlivňuje psychickou situaci učitelů a vedení školy, má vliv na jejich motivaci a pracovní spokojenost. Ze střednědobého a dlouhodobého hlediska ovlivňuje průběh i výsledky výchovně-vzdělávacího procesu a chod celé školy.

Psychosociální klima školy

- ▶ Vnímá komplexnost jevu, preferuje sociálně psychologický a pedagogicko-psychologický pohled na sociální klima školy.
- ▶ Např. Sackney (1998, s. 4) klima školy je relativně stálá kvalita vnitřního prostředí školy vyznačující se těmito znaky: a) prožívají ji ti, kteří ke škole patří (žáci, pedagogové, údržbáři, psychologové), b) ovlivňuje jejich chování, c) může být popsána v termínech hodnot, norem a přesvědčení o souboru charakteristik, které má škola mít.

Klima třídy

- ▶ Klima třídy představuje trvalejší sociální a emocionální naladění žáků ve třídě, které tvoří a prožívají učitelé a žáci v interakci. (Lašek, 2001)
- ▶ Důležitým prvkem je učitelovo jednání (řídí , organizuje, inovuje výuku, navrhuje pravidla, kontroluje...).
- ▶ Aktéry jsou učitel společně s žáky.

Kultura školy

- ▶ Walterová (2001, in Pol a kol., 2005, s. 15)
- ▶ „kultura školy jako pojem zahrnuje klima školy, styl vedení lidí, soudržnost při uplatňování společných strategií, pedagogickou koncepci, definování rolí lidí ve škole, mezilidské vztahy, motivující faktory, fyzické prostředí školy a její image“. Kulturu školy vnímá jako část konkrétních projevů školy, která se promítá do fungování školy a umožňuje uvažovat o potenciálu vnitřní proměny školy.
- ▶ Pedagogický výzkum akcentuje při výzkumu kultury školy zejména ty hodnoty , které tvoří základ pro individuální i kolektivní (organizační) chování. (Pol a kol.,2005)

Do jaké míry lze využít internetovou prezentaci školy jako zrcadlo sociálního klimatu školy?

Internetová prezentace základních škol

- ▶ evaluační arch
- ▶ Mareš, J., & Lukas, J. (2009). Internetové prezentace základních škol jako jeden z indikátorů jejich vnitřního sociálního prostředí. *Orbis Scholae*, 3(1), 63-78. Dostupný z <http://www.orbisscholae.cz/archiv/2009/2009_1_05.pdf>
- ▶ Mareš, J., & Lukas, J. (2007). Internetové prezentace základních škol jako možný indikátor jejich vnitřního sociálního prostředí. *Pedagogika*, 57(1), 4-20.

aktéři

- ▶ J. Mareš (2004) uvádí inspirativní výčet aktérů, kteří se podílejí na školním klimatu:
- ▶ vedení školy, učitelův sbor, učitelé jako skupiny a jednotlivci, školní třídy, žáci jako skupiny a jednotlivci, ostatní pracovníci školy (výchovný poradce, školní psycholog, školní speciální pedagog, administrativní pracovníci školy, techničtí pracovníci školy), rodiče, představitelé státní správy, která zodpovídá za školství, představitelé komunity, v níž škola funguje.
- ▶ Otevřenost české školy vnějším vztahům jako součást školního klimatu?
Rabušicová, M., Šed'ová, K., Trnková, K. (Klima současné české školy, Konvoj, 2003)

TÉMA PRO PŘÍŠTĚ: RODINA A ŠKOLA

▶ STUDIUM TEXTU:

- ▶ Rabušicová, M. a kol. Škola a/versus/ rodina. *Vztahy rodiny a školy: vývoj tématu*. S. 9.-32. Brno, 2004. ISBN 80-210-3598-6 (dostupný v isu)
- ▶ Jak interakce mezi členy rodiny ovlivňují školní úspěšnost dítěte?
- ▶ Proč se z dětí dělníků stávají zase dělníci?
- ▶ Jaké základní modely vztahů mezi rodinami/rodiči a školami/učiteli uvádí Ravnová (2003) In Rabušicová (2004)? Jak jim rozumíte?